Bijlage: Doel en opzet evaluatie wet Eindtoetsing PO

De evaluatie van de wet Eindtoetsing PO wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau Oberon, in samenwerking met de Universiteit Twente. De evaluatie omvat een effectevaluatie en een procesevaluatie.

1. Effectevaluatie

De effectevaluatie beoogt antwoord te geven op de vraag of de doelstellingen van de wet worden gerealiseerd en of dit het gevolg is van de wet. Daarbij dient onderscheid gemaakt te worden naar de drie niveaus waarop de wet eindtoetsing po zicht richt: leerling-, school- en stelselniveau. We lichten deze niveaus hieronder nader toe.

Leerlingniveau

Een betere aansluiting tussen po en vo laat zich meten aan de mate van congruentie tussen schooladvies, eindtoetsscore en positie in derde of vierde leerjaar vo. Een tweede indicator is de mate van op- en afstroom van leerlingen in de eerste twee/drie jaar op het vo. Als laatste indicator geldt het percentage leerlingen dat in de eerste drie jaar van het vo een jaar doubleert.

Schoolniveau

Op schoolniveau is de mate waarin de school (meer) opbrengstgericht gaat werken als gevolg van het verplichte gebruik van een leerlingvolgsysteem en het gebruik van de verplichte eindtoets daarbij, de belangrijkste indicator.

Stelselniveau

Tenslotte dient gekeken te worden of voor het gehele primair onderwijs de aansluiting tussen po en vo is verbeterd en of de sector in grotere mate opbrengstgericht werkt.

Op grond van het bovenstaande zijn de onderzoeksvragen voor de effectevaluatie als volgt geformuleerd:

1. Wat is het effect op de plaatsing op en doorstroming binnen vo van het primaat van het schooladvies?
2. In welke mate is er meer of minder congruentie tussen schooladvies, eindtoetsadvies en positie in het derde of vierde leerjaar van het vo als gevolg van de invoering van de wet Eindtoetsing PO?
3. In welke mate treedt er een verandering op in de op- en afstroom van leerlingen? Treden hierin verschillen op voor verschillende groepen leerlingen?
4. Op welke wijze is de overgang van po naar vo verbeterd door de invoering van de verplichte eindtoets?
5. In welke mate draagt de eindtoetsing bij aan doorlopende leerlijnen bij de overgang van po naar vo en in welke mate dragen de referentieniveaus hieraan bij?
6. In hoeverre is de eindtoets een effectief instrument voor scholen om opbrengstgericht te werken? Is hierin een verschil te zien tussen scholen die eerder wel of niet een eindtoets gebruikten?
7. In hoeverre heeft de centrale positie van het schooladvies bij de toelating tot het vo effect op het gewicht dat wordt gehecht aan de score op de eindtoets/druk die op de eindtoets ligt?

Deze onderzoeksvragen zullen deels worden beantwoord op basis van nadere analyses van cijfers afkomstig van DUO (BRON). Het gaat dan om informatie die betrekking heeft op toetsscores, adviezen en onderwijsposities. Daarnaast zullen enquêtes en interviews worden benut, die worden afgenomen in het kader van de procesevaluatie (zie hieronder).

2. Procesevaluatie

De procesevaluatie richt zich op de uitvoering van de nieuwe wet- en regelgeving: wordt deze nageleefd, in welke mate zijn betrokkenen tevreden over de verschillende onderdelen en welke knelpunten ervaren betrokkenen bij de uitvoering. De opbrengst van de procesevaluatie is drieledig:

1. *Implementatie*: de uitkomsten geven een beeld van de implementatie van de nieuwe wet- en regelgeving.

2. *Onderbouwing effectevaluatie*: de uitkomsten zijn tevens bruikbaar om de bevindingen van de effectevaluatie te onderbouwen. Doordat de procesevaluatie zicht geeft op het verloop van de uitvoering en mogelijke knelpunten, wordt duidelijk of gevonden effecten daadwerkelijk aan de nieuwe wet- en regelgeving kunnen worden toegeschreven.
3. *Input voor bijstelling wet- en regelgeving:* Er ontstaat tevens zicht op onderdelen van de wet- en regelgeving die aangescherpt of bijgesteld kunnen worden met het oog op versterking van de effecten.

De vier inhoudelijke onderdelen van de nieuwe wet- en regelgeving zijn gebruikt om de onderzoeksvragen voor de procesevaluatie te ordenen. Het gaat daarbij om de volgende onderdelen:

- verplichte eindtoets;
- verlate eindtoets;
- schooladvies: heroverweging en bijstelling;
- toelating tot het vo.

Voor de procesevaluatie worden verschillende informatiebronnen benut, te weten: gegevensbestanden van DUO en Inspectie, documenten, enquêtes onder schoolleiders po en vo, enquêtes onder ouders, en interviews met vertegenwoordigers van relevante partijen.